

Projekt InSam

Konkreta förslag för insatser i samverkan mellan parterna inom FINSAM kring gruppen som tillhör etableringsuppdrag hos Arbetsförmedlingen.

Projektägare och samverkansparter

Arbetsförmedlingen äger projektet. Region Skåne, Vuxen psykiatri i Lund ingår som samverkansparter. Lunds Kommun och Försäkringskassan har också varit delaktiga i tankegångarna och gett positiva synpunkter på projektet.

Bakgrund

Slutsatser från projektet "Samordnande insatser för utrikesfödda i Lund" visar att den nuvarande strukturen för samverkan mellan parterna inom FINSAM inte är tillämplig för målgruppen utrikesfödda med ohälsa. Därmed kvarstår behovet för kommunikations- och samverkansvägar mellan Arbetsförmedlingen, vården och Lunds kommun som möter målgruppen. Idag har Försäkringskassan sällan en primär kontakt med denna målgrupp.

Den största delen av gruppen utrikesfödda som idag har kontakt med Arbetsförmedlingen är gruppen flyktingar och deras anhöriga. Antalet flyktingar som får kommunplacering i Lund kommer att ökas. Under år 2017 kommer Lunds kommun ta emot ca 1000 nya flyktingar.

Arbetsförmedlingen har ett samordnande ansvar för den här gruppen (nyanlända som tillhör etableringsuppdrag) via etableringsuppdraget. Uppdraget är att ge dessa individer rätt förutsättningar för att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning.

Problembeskrivning

Trots det intensiva arbetet som pågår inom Arbetsförmedlingen för att ta tillvara flyktingars och deras anhörigas kompetens och skapa förutsättningar för att denna grupp ska få ett snabbt tillträde på arbetsmarknaden, finns det ett antal individer som p.g.a. ohälsa inte kan fullfölja insatser och aktiviteter som Arbetsförmedlingen erbjuder. Många av de individer som tillhör etableringsuppdraget bär på trauman från tortyr, krig, förföljelse eller farliga flyktupplevelser. De psykologiska konsekvenserna av dessa gör dessa människor extra sårbara därmed finns större risk för att inte kunna fullfölja sina aktivitetsplaner.

Psykisk ohälsa i form av depressiva symtom, komplexa sorgereaktioner samt en allmänt sänkt livskvalitet är vanliga symtom inom den här målgruppen. Många personer som lider av PTSD (post traumatiska stressyndrom)- har många gånger en diffus symtombild med såväl psykiskt som fysiskt relaterade inslag. De typiska symtomen handlar om sömn-, koncentrations- och inlärningsproblematik, diffusa och svåridentifierade smärtupplevelser. Dessa personer brukar ha svårt för att följa sina SFI studier i den vanliga klassrumsformen.

I avsaknad av ett systematiskt samarbete mellan Arbetsförmedlingen, hälsosjukvården och kommunen halkar dessa individer av etableringsprocessen och får inte utnyttja etableringstiden optimalt. Här pratar vi om individer som saknar kunskaper i svenska språket och inte har tillräcklig kännedom om myndighetsregler i Sverige för att själva kunna vara budbärare mellan Arbetsförmedlingen och hälsosjukvården. Konsekvensen blir att ansvaret förflyttas från Arbetsförmedlingen till kommunen och att individen, istället för en aktiv planering med anpassade insatser via Arbetsförmedlingen, blir utskrivna från etablering. Därefter är risken stor att individen fastnar i sysslolöshet, passivitet och blir beroende av ekonomiskt bistånd.

Hur processen tagits fram

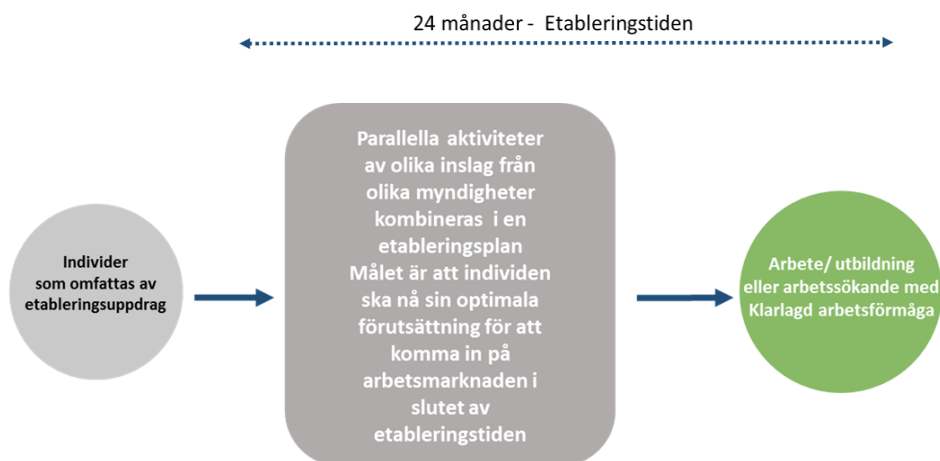
I avslutningsfasen av projektet ”samordnande insatser för utrikesfödda” intensifierades dialogerna mellan Arbetsförmedlingen och hälsosjukvården för att hitta nya möjligheter för samverkan kring målgruppen som tillhör etableringsuppdraget. Dessa dialoger samt diskussioner inom det tidigare projektet ”samordnade insatser för utrikesfödda” har lett till identifiering av utvecklingsområden som ligger bakom denna ansökan. Två väsentliga forum som har gett upphov till utformning av den här ansökan presenteras här:

- Den 19 december 2017 ordnades en workshop med gemensamt initiativ från Arbetsförmedlingen Lund, FINSAM Lund och Region Skåne. Alla parterna var deltagande på sin högsta representativa nivå. Projektet ”Samspelet - SAMSIP” som är ett pågående FINSAM projekt inom samordningsförbundet Värmland, Karlstad presenterades via FINSAM Lund. ”Samspelet - SAMSIP” i Värmlands kommuner har tagits fram för att göra Samordnad Individuell Plan (SIP) till ett verktyg som även omfattar Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Denna dag resulterade att en arbetsgrupp med representanter från alla FINSAM parter blev tillsatt. Arbetsgruppen fick i uppdrag att få fram ett konkret förslag för en SAMSIP modell med utgångspunkt från den beprövade processen i Värmland.
- Det andra forumet var en halvdagsworkshop som ordnades den 3e februari 2017. Workshopen hade planerats för att undersöka behovet av en PTSD-verksamhet i Lundaregionen på Kristallen. Där medverkade representanter från alla parterna inom FINSAM Lund samt representanter från FINSAM förbunden Kävlinge, Lomma, Burlöv, Staffanstorp, Eslöv, Höör och Hörby. Workshopen inleddes med presentation från PREMO- projektet från Kristianstad och PTSD- center från Malmö. Gemensamt för båda projekten är att SRK (Svenska Röda Korset) ansvarar för att genomföra behandlande insatser. Båda projekten finansieras via FINSAM, PREMO projektet har initierats av Arbetsförmedlingen som är projektägare och PTSD- center är en arbetsmarknadsinsats i form av projekt som Malmö stad står bakom.
Efter presentationerna jobbade gruppen vidare för att diskutera om det finns behov av PTSD- kompetens i arbete med utrikesfödda som finns inom Arbetsförmedlingens, kommunernas och Regionens ansvarområde i Lund och kringliggande kommuner. Deltagarna bildade tre grupper med representanter av en och samma organisation för att kunna samla in synpunkterna och behoven sektorsvis. Det bildas tre grupper med representanter från:
 - Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan
 - Kommunerna och olika FINSAM förbund
 - Region Skåne

Redovisningen av grupparbeten visade att samtliga närvarande uttryckte en stark enighet om att det finns ett stort behov av PTSD-verksamhet i Lundaregionen. Liksom att Arbetsförmedlingen tillsammans med samordningsförbunden bör driva processen som bland annat innebär att initiera en arbetsgrupp med bred förankring.

Syfte

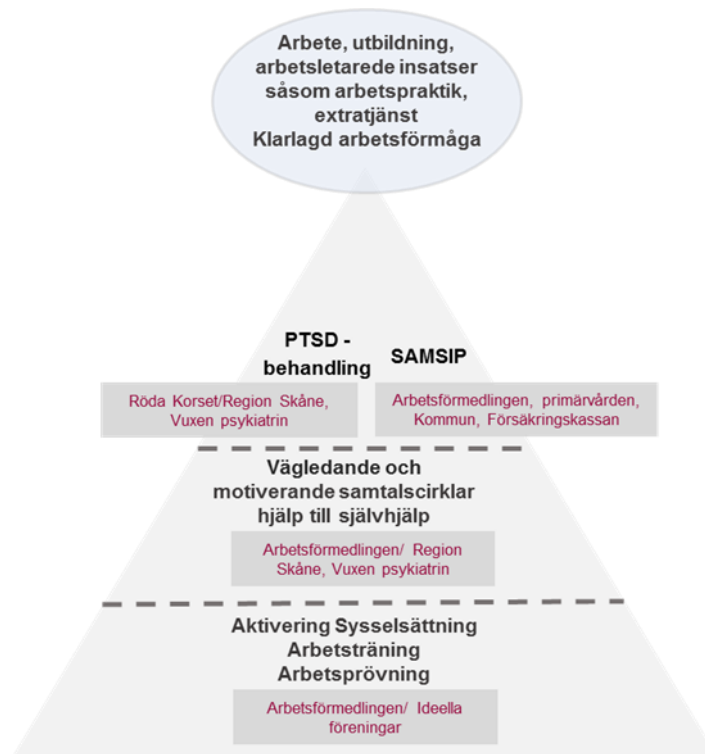
Syftet med projektet är att utveckla och förstärka möjligheter för individer inom etableringsuppdrag att utnyttja etableringstiden optimalt. Att effektivisera etableringsprocessen för gruppen flyktingar (och deras anhöriga) med ohälsa för att fler av denna grupp ska in på arbetsmarknaden. Därmed minskar risken att individer med ohälsa avbryta sina aktiviteter inom etableringsplan, avregistreras från Arbetsförmedlingen och få behov av ekonomiskt bistånd från Kommunen. Individer med behov av vårdinsatser ska kunna kombinera sina behandlingar och andra vård kontakter av olika slag med insatser som arbetsförmedlingen erbjuder dem.

Mål

Det huvudsakliga målet med projektet är att konkretisera vägen för igångsättande av de två identifierade utvecklingsområdena för samverkan mellan parterna inom FINSAM kring målgruppen som omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag.

- SAMSIP- Skapa en samverkansprocess där Arbetsförmedlingen, Lunds kommun, sjukvården och Försäkringskassan har samma möjlighet att systematiskt använda metoden SIP för hantering av individer som tillhör etableringsuppdraget med oklar arbetsförmåga p.g.a. ohälsa och sjukdom. Denna process har sin utgångspunkt från SAMSIP modellen i Värmland och den redan insatta arbetsgruppen kommer att jobba vidare med denna del för att se över och ta fram rutinerna som kan gälla för Lund.
- Migrationsrelaterade psykisk ohälsa- Utforska och planera insatser och arbetsmetoder för att bemöta behovet hos individer med ansträngande psykosocial situation p.g.a. flykt. Insatser av olika karaktär såsom vägledande, coachande och behandlande ska undersökas och planeras för att få fram ett konkret förslag för verkställande av en sådan verksamhet. Denna del av processen har sin utgångspunkt från PREMIO modellen och kommer att ta del av de erfarenheterna som PREMIO har tagit fram för att kunna ta fram en anpassad modell för Lund. Den nedanstående schematiska modellen beskriver processen i sitt stora drag:

Den gemensamma för både processerna är att målgruppen är flyktingar och deras anhöriga som omfattas av Arbetsförmedlingen etableringsuppdrag och är drabbad av fysisk eller psykisk ohälsa. En arbetslinje ska genomsyra processerna och alla aktiviteter ska planeras och genomföras med det slutliga målet att individen ska nå sin optimala arbetsförmåga.

Beskrivning av projektet och dess organisation

Projektet ska drivas av projektledare från Arbetsförmedlingen tillsammans med två arbetsgrupper kopplad till varje utvecklingsområde dvs. SAMSIP Lund och migrationsrelaterad psykisk ohälsa. Alla parterna inom FINSAM kommer att tillsätta representanter som är insatta i frågorna.

Arbetsgrupper kommer bland annat se över:

- Kriterier för identifiering av individer som behöver insatserna
- Inhämta kunskap och erfarenhet av andra liknande processer
- Ingångar för anvisning till insats, rutiner gällande remiss vägar (SAMSIP och migrationsrelaterad psykisk ohälsa)
- Resursinventering i form av profession och tid till verkställande delen
- Bearbeta frågan gällande sekretess
- Inventera behoven för kompetensutveckling hos parterna inom FINSAM

I projektorganisationen ska dessutom finnas en styrgrupp med verksamhetschefer/chefer från Lunds kommun, Komvux SFI, Vuxen psykiatri, primärvård, Arbetsförmedling, Försäkringskassa.

Förväntat resultat:

Varje arbetsgrupp har i uppdrag att jobba fram ett konkret förslag, ett gällande verksamheten för användning av SAMSIP och den andra gällande verksamhet kring metoder och arbetssätt som bemöter behovet hos individer med ohälsa pga. migration

Underlagen ska vara tillräckligt genomarbetade för att i direkt anslutning av denna fas den verkställande fasen ska kunna påbörjas.

Finansiering och andra resurser

En projektledartjänst på heltid, kostnaden för material, studiebesök, workshop, eventuella föreläsare och eventuella kostnader för andra medverkande personers tid.

Tidsplan

2017-04-01 till 2017-12-31

Lena Sarheden-Schultz
Sektionschef- etablering och nyanlända
Arbetsförmedlingen Skåne Lundaregionen
lena.sarheden-schultz@arbetsformedlingen.se

Marie-Louise Björnberg
Områdeschef
Verksamhetsområde Vuxenpsykiatri Lund
marie-louise.bjornberg@skane.se